

негласного співробітництва, з урахування реалій сьогодення, потребують подальшого наукового дослідження та є актуальними для сучасної правозастосовної практики з огляду надання гарантій зазначеної категорії осіб при виконанні ними завдань оперативно-розшукової діяльності.

Хитровський Дмитро Володимирович

викладач кафедри загальноправових дисциплін факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Донецького державного університету внутрішніх справ

ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ПРИНЦИП ВЗАЄМОДІЇ ГРОМАДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ОРГАНІВ ДЕРЖАВИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Доброчесна поведінка є багатограним явищем, що має як корпоративний, так й індивідуальний прояв в публічній діяльності. Усвідомлення важливості забезпечення порядності та чесної поведінки стало актуальним питанням в процесі боротьби з корупцією, забезпечення високого рівня професіоналізму та дієвості державницьких функцій. Закріплення правового принципу доброчесності в законодавчих положеннях, без сумніву, є позитивним чинником не тільки подальшої нормопроектної відомчої діяльності, а й в умовах становлення доброчесності як режиму.

Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII містить чітке визначення доброчесності як принципу державної служби серед переліку інших [1]. Зокрема, пункт 5 частини 1 статті 4 визначається як «спрямованість дій державного службовця на захист публічних інтересів та відмова державного службовця від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень» [1].

Експертами голландського інституту державного управління в систему елементів принципу доброчесності публічних осіб включено таку ознаку як «відданість справі» [2, с. 43]. На наш погляд, незважаючи на те, що відданість справі належить до ознак професіоналізму, її необхідно опосередковано враховувати при оцінці доброчесності публічної особи, оскільки:

по-перше, демонструючи відданість, наприклад, правоохоронній функції, службовець приймає в якості внутрішнього зобов'язання й інші корпоративні принципи правоохоронної діяльності;

по-друге, відданість, готовність діяти до кінця передбачає усвідомлення та виконання публічного інтересу служби, що супроводжується призначенням доброчесності – спрямованість на захист публічного інтересу;

по-третє, відданість справі є проявом поваги до корпоративних правил та усвідомлення своєї приналежності до місії відомства, де працює службовець;

по-четверте, демонстрація відданості є позитивним прикладом для суспільства не тільки такими якостями як працьовитість, а й ототожнення того, що особа сприяє реалізації публічних завдань, які їй було делеговано.

Серед інших правових інструментів, встановлення на загальнодержавному

рівні принципів доброчесності поведінки має вплив на утвердження авторитету державної служби та правоохоронних органів.

Можна стверджувати, що професійна чесність правоохоронних органів виступає не тільки засобом управління правоохоронними органами, реалізації антикорупційної політики, утвердження професіоналізму та ефективності, а й результатом реалізації ними інших функцій, дотримання законів та правових принципів. Пріоритет на досягнення громадського уявлення про доброчесність правоохоронних органів є наслідком утвердження поведінки, що ґрунтується на професійній чесності кожного окремого правоохоронця.

У системі нормативного регулювання діяльності правоохоронних органів відсутні уніфіковані етичні вимоги до осіб, які проходять службу та виконують правоохоронні функції. Цьому є об'єктивні чинники. Втім, в доктрині правової науки постійно точаться дискусії навколо терміну «правоохоронна служба», який сприяв би уніфікації змісту діяльності усіх правоохоронних органів в державі. Нормативна наявність такої дефініції слугувала б підставою для розкриття форм, напрямків та принципів правоохоронної служби в цілому. За її відсутності не знайшов свого закріплення і зміст принципу доброчесності, який повинен мати місце в функціональній та приватній поведінці працівників органів правопорядку.

Важливість принципу доброчесності правоохоронних органів пояснюється його функціями:

- нормативна регуляторність, що передбачає розвиток норм управління в дусі толерантності, поваги до прав людини, професійності та високого рівня культури;
- публічність та прозорість – вимоги до доброчесної поведінки мають бути загальновідомими суб'єктам, які взаємодіють із правоохоронними органами;
- систематизація та уніфікація критеріїв доброчесності;
- юридична визначеність, тобто чітке встановлення місця доброчесності в ієрархії юридичних та етичних засобів регулювання;
- спрямованість на забезпечення публічних цінностей у діяльності правоохоронних органів;
- дисциплінованість – встановлення правових та поведінкових обмежень в публічній діяльності та приватному житті;
- спрямованість на недопущення настання незаконних негативних наслідків для громадян від правозастосовчої діяльності правоохоронних органів, або застосування ними заходів примусу;
- спрямованість на недопущення вчинення корупційних правопорушень;
- самомотивація – стимулювання розвитку особистих якостей та професійності;
- корпоративність – підвищення рівня корпоративних стандартів та якості управління в системі правоохоронної інституції, підвищення рівня корпоративного духу, забезпечення професійних дієздатних структур, які б підтримували якісну психологічну підготовку публічних осіб правоохоронних органів.

Принцип доброчесності пронизує увесь процес правоохоронної діяльності:

- добросовісність проходження кваліфікаційного оцінювання на посади в правоохоронних органах;
- добросовісність виконання службових обов'язків;
- дотримання правил чесності, порядності, неупередженості в приватному житті поза робочим процесом;
- добросовісне дотримання обмежень, встановлених законом в результаті звільнення з правоохоронних органів.

Таким чином, одним із найважливіших призначень принципу добросовісності є формування довгострокового ефекту від добросовісної поведінки, що передбачає розробку механізму у площині використання засобів та інструментів контролю, перевірки, моніторингу добросовісності, підвищення якості поведінкових реакцій працівників правоохоронних органів в певних оперативно-слідчих, управлінських чи приватних життєвих ситуаціях.

Список використаних джерел:

1. Європейський досвід державного управління: Курс лекцій / Уклад. : О. Ю. Оржель, О. М. Палій, І. В. Кравчук та ін. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 76 с.
2. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.

Шостак Ігор Олександрович

завідувач кафедри спеціальної фізичної та домедичної підготовки факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я ПРАВООХОРОНЦІВ ЯК УМОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Згідно з оцінками експертів Всесвітньої організації охорони здоров'я, від 70 до 80% смертних випадків в розвинених країнах пов'язані зі способом життя. Сформована ситуація багато в чому є наслідком низької культури здоров'я, що проявляється в різкому збільшенні поширеності шкідливих звичок, низьким рівнем духовної і фізичної культури (в тому числі і серед поліцейських), погіршенням стану навколишнього середовища, умов праці, побуту і відпочинку [5].

В час, коли задекларований державою напрям на європейську інтеграцію, нестабільної економічної ситуації, військових подій – Україні необхідні поліцейські з високим рівнем освіченості, культури й здоров'я, здатні сприймати загальнолюдські цінності, творчо, продуктивно та довго діяти у своїй професійній сфері.

На нашу думку, доцільно:

- дослідити та висвітлити результат аналізу науково-дослідної літератури з проблематики дослідження;